

Regionale
democratie

Foto's: E.P. Photography

◉ BEPROEF DE FORMULE ◉

D'RAN FESTIVAL

Twente viert de democratie

Het concept is afgekeken van het politieke festival Folkemödet Bornholm in Denemarken, waar jaarlijks 100.000 mensen bijeenkomen om met elkaar in gesprek te gaan over de maatschappelijke agenda. De bedoeling is dat gemeenten, provincie, rijk en waterschappen samen met de inwoners, bewonersinitiatieven, lobbyisten, belangenvertegenwoordigers van publieke en private sector, politieke partijen, media, zorgaanbieders en onderwijsinstellingen gedachten

en meningen uitwisselen in een feestelijke sfeer. Op 8 en 9 september 2017 was het er dan: het eerste D'RAN festival, met in totaal zo'n 3.000 deelnemers. Wil je ook op een andere manier met iedereen in jouw regio in gesprek en weten wat erbij komt kijken en wat dat oplevert? Kijk dan binnenin!

Deze factsheet over D'RAN is de achtste in een reeks van de Democratic Challenge.

IN VIJF STAPPEN NAAR EEN BRUISEND FESTIVAL

Wat begon als een initiatief van twee griffiers om de gemeenteraden in Twente op een andere manier te laten kijken naar regionale bestuurlijke samenwerking is bliksemsnel uitgegroeid naar een breder experiment. Er is bewust gekozen voor een krappe doorlooptijd, om de eerste D'РАН vóór de gemeenteraadsverkiezing van 2018 te houden.

De twee griffiers vonden het belangrijk om de eerste D'РАН te organiseren vóór de gemeenteraadsverkiezing van 2018. Dat betekende wel: vanaf de officiële start moest de hele voorbereiding in zes maanden, inclusief zes vakantieweken. Maar met vasthoudendheid en enthousiasme kán er in korte tijd veel opgebouwd worden. Daarom een stappenplan mét een tijdlijn.

1 Vorm een brede coalitie van maatschappelijk betrokken partijen

Vanaf het eerste moment was de doelstelling om niet als gemeente volgens de 'makkelijke' manier te opereren. Daarom is er niet bij één organisatie één budget gezocht voor een groot festival, maar eerst een brede coalitie van eigenaars gevormd: de T-10. Gemeente Enschede, ROC Twente, Regionaal dagblad Tubantia, Saxion Hogeschool, Universiteit Twente, de Regio Twente, het Waterschap en de provincie Overijssel, creatieve ondernemers Enschede en de stichting Naoberschap/Twentse coöperaties omarmden in oktober 2016 het idee voor het ontwikkelen van een festival van de democratie. In december 2016 gaven deze tien partners het startschot.

2 Vorm een kernbestuur en programmaraad

Er wordt een stichting opgericht met een onafhankelijk bestuur van 4 vrijwilligers, die verantwoordelijk zijn voor het concept en de continuïteit daarvan in de uitvoering. In januari 2017 startte dit bestuur met de financiering, de juridische aspecten en het bewaken van de grote lijnen van de organisatie. De uitwerking en invulling van het festival wordt bewust neergelegd bij de programmaraad, waarin alle initiatiefnemers zitten.

3 Start met het inhoudelijk bouwen van het festival

Alle tien de partijen droegen bij aan de inhoud en de verdere uitwerking van het concept. Een cruciale en inspirerende fase van het proces was het gezamenlijk leveren van de inhoud en het enthousiasmeren van mensen om deel te nemen aan het festival. Dit gebeurde in april 2017.

4 Geniet van D'РАН 2017, het festival van de democratie

Het tweedaagse festival werd in september 2017 gehouden op een vrijdag en zaterdag. De eerste dag was gericht op scholieren en studenten en professionals. De zaterdag was meer bedoeld voor gezinnen, met speciale activiteiten voor kleine kinderen.

5 Evalueer het festival en denk na over een vervolg

Alle partijen hebben tijdens de evaluatie vastgesteld dat het festival de verwachtingen heeft ingelost. Het aantal deelnemers, rond de 3.000, was - zeker gezien het slechte weer - voldoende en tijdens de twee dagen zijn de bezoekers op een constructieve manier met elkaar in gesprek gegaan over thema's die in Twente, maar ook daarbuiten, spelen: duurzaamheid, openbaar vervoer in de regio, de invloed van sociale media en sexting en particulier vuurwerk. Inmiddels is dan ook besloten dat de partijen in 2018 een tweede editie van D'РАН organiseren.

Tips!

Rolf Langedijk en Hans Brokers, griffiers in Enschede en Oldenzaal:

'Het is vooral interessant om als gemeente een keer niet de klassieke rol van organisator en uitvoerder van een participatie-initiatief te zijn. Dat noemen wij de makkelijke weg. Je hebt alles zelf in de hand en kunt het hele programma met een team van financiële, inhoudelijke en pr-mensen in elkaar zetten. De vraag is dan wel of je daarmee een wezenlijke bijdrage levert aan het ontwikkelen van de democratie. Als je doet wat je altijd doet, krijg je wat je altijd krijgt.'

We hebben daarom gekozen voor een aanpak, waarbij we de organisatie zo snel mogelijk op afstand van de gemeente hebben gezet. Dat geeft in onze ogen meer garantie op duurzame inbedding, want dan is het programma niet gebonden aan ambtelijke en politieke agenda's. Ook deze manier van werken vermindert de weerstand bij de inwoners van de regio. Want het programma gaat over veel meer dan het alleen maar reageren op plannen van de overheid.'

Aandachtspunten

- Stel duidelijke eisen aan deelname aan het festival. Het gaat om een respectvolle uitwisseling van ideeën. In het festival is dus geen plaats voor het eenzijdig zenden van je eigen boodschap of het stellen van eisen.
- De financiering van een gratis festival waarin commerciële uitingen zo veel mogelijk worden vermeden, vraagt om een eigen verdienmodel. In dit geval is gewerkt met een redelijk omvangrijke startsubsidie van de gemeente Enschede en de provincie Overijssel om vaart te kunnen zetten achter de ontwikkeling van het concept.
- De deelnemers betaalden een kleine bijdrage (€ 300) voor het huren van een volledig ingerichte tent voor de workshops. In de verdere ontwikkeling van het festival is het de uitdaging om de subsidies verder te af te bouwen en meer te werken met bijdragen in natura (bijvoorbeeld de inzet van personeel of pr-kanalen). De totale kosten van het festival bedroegen rond de € 150.000,-.
- Weg met het jargon en meer in begrijpelijke taal! In 2017 is gekozen om te werken met een omvangrijke groep ROC leerlingen. Dat betekende voor een aantal workshops dat de presentatie flink aangepast moest worden.
- Investeer direct in het werven van deelnemers. Niets is zo dodelijk als een leeg festivalterrein. In Twente heeft het ROC bijvoorbeeld ervoor gezorgd dat er 1.000 leerlingen aanwezig waren op vrijdag (in het kader van het vak Burgerschapskunde).
- Stel jezelf realistische doelen. D'РАН krijgt ook wel de vraag of er voldoende 'gewone burgers' bereikt worden

met het festival. Eigenlijk is dat een rare vraag. In Denemarken - waar het concept is afgekeken - is het aantal 'usual suspects' ook 80-90%. Het zou ook raar zijn als zij niet aanwezig zouden zijn. Door het slim verbinden van de ROC studenten (die een prima afspiegeling zijn van de doorsnee Twentenaar) aan het programma is er in 2017 voor gezorgd dat er ook veel 'non usual suspects' deelnamen aan de gesprekken.

- Probeer verschillende initiatieven in de regio die te maken hebben met het op gang brengen van een brede maatschappelijke discussie te bundelen. In Twente proberen we om discussies die gevoerd worden in de Newsroom Enschede, Pakhuis Oost, coöperaties en de gemeenteraad als input te gebruiken voor het jaarlijks festival, waar op dat moment ook de politici, bestuurders en belangengroepen aanwezig zijn.

Ingrediënten op basis van Twente

- 10 enthousiaste maatschappelijke partijen die het initiatief adopteerden en inhoudelijk en zo mogelijk ook financieel investeerden in het concept
- de initiatiefnemers zien het als een gezamenlijk leerproces en zijn oprecht geïnteresseerd in de beweging die ze op gang brengen.
- heldere afspraken over de voorwaarden om deel te nemen aan het festival
- slim verbinden van bestaande initiatieven en energie om maatschappelijk interessante thema's aan te snijden
- een flinke dosis plezier

Vragen?

Stuur een mail aan R.Jongedijk@enschede.nl
Kijk voor meer inspiratie op www.democraticchallenge.nl